

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 К 303340 23 Квлз
Бања Лука, 22.07.2024. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Даниеле Миловановић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Душка Бојовића и Љиљане Бошњак-Глизијан као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђене М.М. због кривичног дјела тјелесне повреде из члана 131. став 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости бранилаца осуђене, адвоката Заједничке адвокатске канцеларије Пуцар из Бањалуке, Миљкана Пуцара, Славице Граорац и Славка Јандрића поднесеном против правоснажне пресуде Окружног суда у Бања Луци број 71 0 К 303340 22 Кж од 15.09.2022. године, у сједници вијећа одржаној дана 22.07.2024. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснован захтјев за заштиту законитости бранилаца осуђене М. М., поднесен против правоснажне пресуде Окружног суда у Бања Луци број 71 0 К 303340 22 Кж од 15. 09.2022.године.

Образложење

Побијаном правоснажном пресудом Окружног суда у Бања Луци број 71 0 К 303340 22 Кж од 15. 09.2022. године одбијена је као неоснована жалба бранилаца оптужене М.М. и потврђена пресуда Основног суда у Бањалуци број 71 0 К 303340 20 К од 23.05.2022. године, којом је оптужена М.М. оглашена кривом због кривичног дјела тјелесне повреде из члана 131. став 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, 15/21 и 73/23, у даљем тексту: КЗ РС) и осуђена на новчану казну у износу од 1.200,00 (хиљаду и двије стотине) КМ, коју је обавезана платити у року од 30 дана по правоснажности пресуде, уз упозорење да уколико у остављеном року не плати новчану казну суд ће наредити њено принудно извршење, а уколико новчана казна не буде наплаћена ни путем принудног извршења у року од 1 године, суд ће донијети одлуку о замјени новчане казне казном затвора на начин да ће се за сваких започетих 50 КМ новчане казне одредити један дан затвора. Оштећена је са имовинскоправним захтјевом упућена на парницу, а оптужена је обавезана да плати трошкове кривичног поступка у паушалном износу од 300,00 КМ.

Против те пресуде браниоци осуђене, адвокати Заједничке адвокатске канцеларије Пуцар из Бањалуке, Миљкан Пуцар, Славица Граорац и Славко Јандрић су поднијели захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) због повреде Кривичног законика и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС), с приједлогом да се Захтјев усвоји, те преиначи правоснажна пресуда или у цјелости укину првостепена и другостепена пресуда и предмет врати на поновно одлучивање, те донесе одлука о трошковима поступка.

Врховни суд Републике Српске је у смислу одредбе члана 353. став 1. ЗКП РС примјерак Захтјева са списима предмета првостепеног суда доставио на одговор републичком јавном тужиоцу.

У одговору на Захтјев републички јавни тужилац Светлана Бијелић је оспорила основаност Захтјева и предложила да се исти одбије као неоснован у смислу одредби члана 355. ЗКП РС.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. ЗКП РС ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости, у смислу одредби члана 350. ЗКП РС, је врло рестриктивно постављен и може се поднијети против правоснажне пресуде само због повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану) учињеним у првостепеном или жалбеном поступку, а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку), док је ограничењем из става 3. исте законске одредбе искључена могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају поднесеним Захтјевом браниоца осуђене означена су оба наведена законска основа побијања правоснажне пресуде по овом ванредном правном лијеку, при чему повреда Кривичног законика није конкретизована на неки од облика ове повреде садржаних у члану 312. ЗКП РС, али разлозима у образложењу Захтјева се сугерише повреда Кривичног законика из тачке а) цитиране законске одредбе. У истом облику ова повреда закона је била изнесена и у жалби браниоца оптужене на првостепену пресуду. Повреда права на одбрану као битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС није била изнесена у жалби на првостепену пресуду те се у конкретном случају искључиво везује за жалбени поступак.

Захтјев за заштиту законитости није основан.

Наиме, суштина приговора на којима Захтјев темељи наведене повреде закона (процесног и материјалног) се свде на тврдњу да је погрешном методологијом оцјене доказа изведених на главном претресу првостепени суд погрешно утврдио чињенично стање и на таквој чињеничној основи погрешно примијенио КЗ РС када је осуђену

огласио кривом за наведено кривично дјело, а да је другостепени суд неосновано одбио приговоре одбране истакнуте у жалби на правилност оцјене доказа и утврђеног чињеничног стања на којем је заснована првостепена пресуда. У том контексту Захтјев образлаже да је неоснован закључак другостепеног суда по којем жалба придаје „нереалан значај“ исказима свједока С.Т. и С.М. који своје изјаве „нису дали као непосредни очевици самих инкриминисаних радњи задавања удараца оштећеној, иако су били присутни у просторијама Германија центра“. Супротстављајући свој став таквој оцјени другостепеног суда Захтјев истиче да су наведени свједоци били очевици догађаја и својим исказима (који су досљедни у истрази и на главном претресу и међусобно сагласни у погледу одлучних чињеница) потврдили да у вербалном конфликту између оптужене и оштећене критичног догађаја није било никаквих удараца. Оспоравајући узрочно –посљедичну везу између онога што је наведено у медицинској документацији и инкриминисаних радњи које се оптуженој стављају на терет, Захтјев замјера другостепеном суду што је своју одлуку засновао на исказу оштећене Ж.Д. (и поред нелогичности и контрадикторности тог исказа), те исказу њене снахе, свједока Г. Д. која није била очевидац догађаја, иако, према тврдњи Захтјева, ни један свједок није потврдио неистините тврдње оштећене. У коначници Захтјев апострофира да је оштећена из анимозитета и из освете према осуђеној ставила приједлог за кривично гоњење оптужене, иако у конкретном случају нису остварени елементи бића кривичног дјела тјелесне повреде, јер не постоји радња извршења кривичног дјела за коју је оптужена осуђена.

На наведеним аргументима Захтјева се не може заснивати тврдња да је побијаном правоснажном пресудом повријеђен Кривични законик у одредбама члана 312. тачка а) ЗКП РС, посматрано с аспекта постојања предметног кривичног дјела у радњама осуђене предузетим критичног догађаја, те право на одбрану осуђене из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС у жалбеном поступку.

Наиме, Повреда Кривичног законика као основ за подношење овог ванредног правног лијека против правоснажне пресуде, у смислу цитираних одредби члана 350. ЗКП РС, подразумјева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да је правилном примјеном закона на такву чињеничну основу, требало донијети другачију пресуду. Закон не предвиђа могућност побијања правоснажне пресуде овим ванредним правним лијеком због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а слиједом тога повреда Кривичног законика, као законски разлог за овај правни лијек, се не може градити на тези о мањкавој чињеничној основи пресуде. Дакле, позивање на повреду Кривичног законика, када је овај ванредни правни лијек у питању, је могуће само уз пуно респектовање чињеничних утврђења побијане пресуде на којима су засновани закључци у погледу правних питања, посматрано с аспекта постојања кривичног дјела и кривичне одговорности оптуженог.

Наведени приговори Захтјева су у суштини чињеничног карактера, јер се њима првенствено настоји ревидирати утврђено чињенично стање у правоснажној пресуди за чињенице од одлучног значаја, на начин који би довео до другачије правне оцјене тако измјењене чињеничне основе, а која би резултирала доношењем пресуде којом се осуђена ослобађа оптужбе да је починила предметно кривично дјело, па како се повреда Кривичног законика, као законски разлог за овај правни лијек, у смислу цитираних одредби члана 350. ЗКП РС, не може изводити из приговора о мањкавости чињеничне основе побијане пресуде, то се на наведеним аргументима не може заснивати тврдња Захтјева да је побијаном пресудом на штету осуђене повријеђен Кривични законик.

Надаље, посматрано с аспекта права на одбрану учињену у жалбеном поступку, према стандардима усвојеним у пракси Европског суда за људска права, суштински захтјев, када се ради о одлуци вишег суда, је да виши суд укаже на то да је размотрио питања истакнута у жалби која су била од суштинског значаја (Европски суд, Хелле против Финске, 1997-VIII, 26 EHRR 159) и да жалбу није одбио прије него што ју је претходно размотрио (Европски суд, Линднер I Хаммермауер против Румуније, ХУДОЦ [2002]).

Из образложења побијане другостепене пресуде произлази да је другостепени суд у образложењу своје пресуде претходно интерпретирао садржај свих жалбених приговора, укључујући и овај који захтјев апострофира, а потом приговоре оцијенио као неосноване, те се сагласио са оцјеном изведених доказа коју је дао првостепени суд и утврђеним чињеничним стањем, прихватајући разлоге првостепене пресуде и при томе образложење допунио и својим разлозима (страница 3. и страница 4. пасус 1.).

Како је другостепени суд прије доношења одлуке о жалби размотрио све релевантне жалбене приговоре, онда се на приговорима Захтјева којима доводи у питање валидност датог образложења другостепене пресуде за разлоге одбијања жалбених приговора одбране на чињеничну основу првостепене пресуде, и на самој чињеници да жалбени поступак у конкретном случају није резултирао жељеним исходом за осуђену, не може се заснивати тврдња Захтјева да је побијаном другостепеном пресудом повријеђено право осуђене на одбрану у жалбеном поступку.

Из изнијетих разлога Захтјев бранилаца осуђене се показује као неоснован, на шта оправдано указује републички јавни тужилац у одговору на тај Захтјев, јер повреде закона на које се позивају подносиоци Захтјева нису учињене у поступку доношења побијане пресуде.

Ради наведеног је одлучено као у изреци ове пресуде тако што је, у смислу одредби члана 355. ЗКП РС, Захтјев бранилаца осуђене одбијен као неоснован.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Даниела Миловановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић